

SUNUŞ

2012 yılının sonlarına yaklaşırken on birinci sayımızda değerli okuyucularımızı yeni ve özgün bir içerik ile buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Türk Dünyasını ilgilendiren, Türklük Bilimi içine giren hemen her konuda yayın yapmayı ilke edinen “ZEITSCHRIFT FÜR DIE WELT DER TÜRKEN [ZfWT] (JOURNAL OF WORLD OF TURKS - TÜRKLERİN DÜNYASI DERGİSİ)”in on birinci sayısı; tarih, arkeoloji, mimari, eğitim, edebiyat, coğrafya, müzik, dil bilim, sosyoloji, halk bilim ve ekonomi alanlarına ait yazılardan oluşan zengin bir içerik ile siz değerli okuyucularımızın hizmetine sunulmuştur.

Tarih boyunca farklı milletlere ev sahipliği yapan Makedonya, günümüzde de farklı dil, farklı din ve farklı kültürlerin bir arada yaşadığı bir ülkedir. Makedonya’da yaşayan etnik gruplardan biri de Türklerdir. Türklerin Makedonya’daki tarihi geçmişi eski olmakla birlikte günümüzde azınlık olmaktan kaynaklanan bazı sıkıntılar yaşamakta buna karşın ana dilleri Türkçeyi korumak ve yaşatmak için çaba göstermektedirler. Bu kapsamda Türkler seslerini duyurmak ve dillerini yaşatmak için çeşitli yayınlar yapmaktadırlar. Bunlardan biri de “Köprü Dergisi”dir. Prof. Dr. Necati Demir ve Arş. Gör. Nuray Kayadibi, “*Makedonya’dan Uzanan Türkçe Bir Köprü: Köprü Dergisi*” başlıklı araştırmalarında, Köprü Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi ile Köprü Kültür Sanat ve Eğitim Derneği hakkında bilgi vermiş, Makedonya’daki Türklerin yaşamlarını “Köprü Dergisi” penceresinden ele almışlardır.

Dünya Bankası tarafından 1990 yılında yayımlanan Dünya Kalkınma Raporu ile önemi daha çok artan yoksulluk konusu, ülkemizde de son yıllarda üzerinde durulan ve çeşitli politikalar geliştirilen konuların başında gelmektedir. Prof. Dr. Salih Barışık ve doktora öğrencisi Ahmet Kasap, “*Türkiye’de Yoksulluk ve Yoksullukla Mücadelede Kamu Harcamalarının Rolü*” isimli çalışmalarında; Türkiye İstatistik Kurumu, Devlet Planlama Teşkilatı ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı verilerinden yararlanarak ülkemizde uygulanan kamu harcamalarının kırsal alan yoksulluğu ve tarım sektöründeki yoksulluk üzerinde etkili olmadığı kentsel alanlardaki sanayi ve hizmet sektöründeki yoksulluk üzerinde ise etkili olduğu sonucuna varmışlardır.

“*Stratejik Yönetim Açısından Türkiye Krom Madenciliğinin Rekabetçilik Analizi: Sektörel Üstünlükler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*” başlıklı makalede Yrd. Doç. Dr. Yücel Erol ve Yrd. Doç. Dr. Ali Rıza İnce, Türk madencilik sektöründe önemli bir yere sahip olan krom madenciliğinin mevcut durumunu, stratejik yönetim bakış açısıyla analiz ederek rekabet üstünlüğü sağlayabilecek özelliklerin belirlenmesi ve mevcut sorunların tanımlanmasını amaçlamışlardır.

Günümüzdeki esnaf odalarına benzer bir işlev görmüş olan Ahilik, geçmişte çok önemli toplumsal işlevlere sahip olan bir tür esnaf dayanışma teşkilatıdır. Ahilik aynı zamanda içerisinde belli prensiplerin yer aldığı, çalışma yaşamında doğruluk, dürüstlük ve çalışkanlığı esas alan bir örgütlenmedir. Yrd. Doç. Dr. Kürşad Zorlu, Öğr. Gör. Ethem Merdan ve Öğr. Gör. Özlem Ege, “*Ahilik Kültürünün Günümüz İşletmelerinde Bilinirliği Üzerine Bir Araştırma: Gümüşhane Örneği*” isimli makalelerinde, Ahilik kültürünün bilinirlik ve uygulanabilirlik düzeyine ilişkin tespitler ortaya koyarak, Ahilik bilincinin artırılmasına yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamışlardır. Çalışma kapsamında Gümüşhane’de faaliyet gösteren işletmelerden tesadüfi örneklem yöntemiyle belirlenen 374 kişi üzerinde açık uçlu sorulardan oluşan anket uygulanmış ve sonuçta Ahilik ve Ahiliğe ilişkin temel kavramların bilinirlik düzeyinin ortalamanın altında kaldığı ve Ahilik yaklaşımının ortaya koyduğu davranışların günümüz işletmelerinde yeterince uygulanmadığı anlaşılmıştır.

2

Yabancı dil sınıflarında öğrenen özerkliğinin gelişimine katkıda bulunmanın önemli adımlarından biri de öğrencilerin kendi öğrenmelerine karar verme becerilerinin desteklenmesi ve geliştirilmesidir. “*İlköğretimde Yabancı Dil Öğretiminde Öğrenen Özerkliği*” adıyla kaleme alınan çalışmada Doç. Dr. Mehmet Nuri Gömlüksiz ve Dr. Ebru Bozpolat, Sivas ili merkez ilköğretim okullarında öğrenim gören 6. sınıf öğrencilerinin yabancı dil öğretiminde öğrenen özerkliğine ilişkin görüşlerinden yola çıkarak kız öğrencilerin yabancı dil öğreniminde özyönelim için hazırlık, bağımsız çalışma, içerik seçimi ve değerlendirme/motivasyon alt boyutlarında erkek öğrencilerden daha iyi olduklarını belirlemişlerdir.

Gelişen teknoloji bir yandan getirdiği yenilikler ile hayatımızı kolaylaştırırken diğer yandan insanlar üzerinde zararlı etkiler bırakmaktadır. Bu zararlı etkilerden biri oyun bağımlılığıdır. Yrd. Doç. Dr. Cengiz Şahin ve Kırşehir Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürü Veysel Murat Tuğrul da “*İlköğretim Öğrencilerinin Bilgisayar Oyunu Bağımlılık Düzeylerinin İncelenmesi*” başlıklı çalışmalarında, 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin bilgisayar oyunu bağımlılık düzeylerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma kapsamında “Bilgisayar Oyunu Bağımlılık Ölçeği” ile elde edilen veriler, ilköğretim çağındaki çocuklarda bilgisayar bağımlılığına dikkat çekmektedir.

“*Türk Atasözlerinde Doğal Çevre Algısı ve Çevre Eğitimi Açısından Önemi*” başlıklı araştırmada Yrd. Doç. Dr. Ufuk Karakuş ve Arş. Gör. Murat Keçe, Türk halk kültürünün önemli unsurlarından biri olan atasözlerinde çevre algısı ve eğitimi üzerinde durmuştur. Araştırma kapsamında doğal çevre ile ilgili 507 atasözü incelenerek sınıflandırılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda, Türk atasözleri içerisinde doğal çevre algısı açısından iklim ile ilgili olanların ilk sırayı aldığı, bunu hayvanlara ilişkin atasözlerinin izlediği görülmüştür.

Aktif vatandaşlık, toplumun her kesiminden vatandaşların daha katılımcı olmalarına ve daha önceleri devlet tarafından karşılanan bazı toplumsal ihtiyaç ve hizmetlerin artık vatandaşların kendileri tarafından karşılanmasına dayanmaktadır. Doktora öğrencisi Cihan Kara, Arş. Gör. Yavuz Topkaya ve Yrd. Doç. Dr. Ufuk Şimşek, “*Aktif Vatandaşlık Eğitiminin Sosyal Bilgiler Programındaki Yeri*” başlığıyla kaleme aldıkları çalışmalarında, 2004 Sosyal Bilimler Öğretim Programı içerisinde, günümüzde giderek önem kazanan aktif vatandaşlık eğitiminin yerini araştırmışlardır.

Dr. Nilüfer Köşker, “*Sınıf Öğretmeni Adaylarının Mekansal Biliş Yeterliliklerine İlişkin Düşünceleri*” başlığıyla yazmış olduğu makalede, araştırmaya katılan 263 sınıf öğretmeni adayının mekânsal biliş yeterliliklerine ilişkin düşünceleri, çevredeki belirli mekân unsurlarına dikkat etmeleri ve tercih ettikleri uzaklık ölçüleri belirlenmiştir.

Şehir ve kasabalar coğrafi koşulların şekillendirdiği yerel malzemelerle inşa edilen yapılar ile karakterize edilir. Geleneksel yapıları ile Antalya-Kokuteli’ndeki mimari anlayışı inceleyen Dr. Aslı Er Akan, Doç. Dr. Neşe Dikmen, Yrd. Doç. Dr. Hilal Tuğba Örmecioğlu ve Yrd. Doç. Dr. Pervin Şenol, “*Sustainability of Traditional Housing and Way of Life in Anatolia: A Case of Korkuteli-Bozova*” başlıklı makalelerinde, Kokuteli’ndeki geleneksel inşa tekniklerini bölge halkı ile yaptıkları görüşmeler ışığında incelemişlerdir.

Antik çağlardan beri gerek inşaat gerekse süs eşyalarının yapımında camdan faydalanılmaktadır. Camı ilk kullanan toplum ise Eski Mısırlılar olmuştur. Tarihsel süreç içerisinde insanlar cam üretmek için çeşitli yöntemler geliştirmişlerdir. Bu yöntemlerden biri de “Pate De Verre”dir. Yrd. Doç. Dr. Nurettin Gülaçtı, “*The Application of Pate De Verre Technique With Chamotte Mud Moulds in Mother Goddess Forms*” başlığıyla kaleme aldığı makalesinde, söz konusu tekniğin kullanıldığı ana tanrıça heykellerini incelemiştir.

İnsanlığın binlerce yıl öncesine uzanan tarihi serüveninin izleri olan petrogliflere Anadolu yarımadası ve Kafkasya’dan başlayıp Teklemenkan’a kadar uzanan eski Türklerin yaşadığı topraklarda sıklıkla rastlanmaktadır. Bu

alanlardaki petroglifler ile Kore ve İskandinavya yarımadalarındaki kaya tasvirleri içerik, görünüş ve yapılış özellikleri bakımından benzerlik göstermektedir. “Kars – Kağızman (Türkiye), Gemikaya (Azerbaycan), Ulsan (Güney Kore) ve Alta (Norveç) Kaya Petrogliflerinin Benzer Özellikleri ve Motiflerine Dair” isimli makalelerinde Yrd. Doç. Dr. Fatih İmat, Prof. Dr. Nazim Bababeyli, Doç. Dr. Mustafa Özdemir ve Myungga Yaung farklı coğrafyalarda bulunan petroglifler arasındaki benzerlikleri çeşitli açılardan ele almışlardır.

Yrd. Doç. Dr. Selver Özözen Kahraman ve Yrd. Doç. Dr. Vedat Çalışkan, “*Suggestions on Rural Development for Tuzla River Basin (NW Turkey)*” isimli yazılarında; organik tarım ve hayvancılıktan, bölgeye özgü ürünlerin üretimi, peyzaj yönetimi, kırsal turizme kadar geniş bir yelpazeyi oluşturan kırsal kalkınmanın Tuzla Havzası’ndaki örneklerini incelemişlerdir.

Şerbetçiotu, ilk olarak Türkiye’nin Bilecik ilinde 1965 yılında yetiştirilmeye başlanmış ticari bir bitkidir. Uzm. Güven Şahin ve Yrd. Doç. Dr. Süheyla Üçışık Erbilin, “*Türkiye’de Yetiştirilen Keyf Bitkiler İçerisinde Özel Bir Tür: Şerbetçiotu*” başlıklı araştırmalarında, bu keyf bitkisini Türkiye’deki ziraat coğrafyası perspektifinden ele alarak şerbetçiotunun üretim durumu ve ticareti ile ilgili çeşitli önerilerde bulunmaktadır.

4

Mondros Ateşkes Antlaşması’nın imzalanması ile İtilaf devletlerinin Osmanlı topraklarını parçalama ve işgal süreci başlamıştır. Böyle bir zamanda Mustafa Kemal Atatürk’ün Samsun’a ayak basması ile başlayan Milli Mücadele; Amasya, Erzurum ve Sivas Kongrelerinde vatanın dört bir yanından gelen temsilcilerin gayretleri ile güçlenmiş ve teşkilatlı bir yapıya kavuşmuştur. Yrd. Doç. Dr. Osman Kubilay Gül, “*Sivas Kongresi’nde İki Niğdeli*” başlığıyla kaleme aldığı makalesinde vatanın geleceği ile ilgili önemli kararların alındığı Sivas Kongresine katılan Niğde delegeleri Mustafa ve Halit Hami Beylerin faaliyetlerini değerlendirmiştir.

Makam; Yakın Doğu, Orta Doğu ve Anadolu’nun geleneksel müziklerinde sıklıkla kullanılan melodik bir malzemedir. Yrd. Doç. Dr. Seyit Yöre, “*Maqam in Music as a Concept, Scale and Phenomenon*” başlıklı makalesinde, önemli bir müzik elementi olan makamların türlerini, ölçülerini ve özelliklerini ortaya koymuştur.

“*Economic Ethic in Turkish Proverbs*” başlığıyla kaleme aldığı makalesinde Dr. Abdullah Özbolat, atasözlerine yansıyan ticaret ve iktisat ahlakına ait özellikleri tespit etmiş ve bunların şekillenmesinde tasavvufun yerini belirlemiştir.

Kıyafetnâme, insanların dış görünüşlerinden yola çıkarak onların iç dünyalarını açıklamaya çalışan eserlere verilen genel addır. Doç. Dr. Bekir Çınar da “*Niğdeli Visâli ve Hamdullah Hamdî’nin Kıyafetnâmeleri Üzerine*

Bir İnceleme” başlıklı makalesinde, bu türün XV. asırdaki en önemli temsilcilerinden olan Hamdullah Hamdî’nin “*Kıyâfetnâme*” ve Niğdeli Visâlî’nin “*Vesiletü’l-İrfân*” isimli eserlerini şekil ve içerik açısından değerlendirerek bu eserler arasındaki benzerlik ve farklılıkları tespit etmiştir. Bunun yanı sıra Çınar, ilgili eserlerden yola çıkarak kıyafetnâmelerin insanların çeşitli uzuvları hakkında verdiği hükümleri örneklerle incelemiştir.

Bugüne kadar Türkiye Türkçesi ağızları içerisinde yer almasına rağmen şahıs eklerinin kullanımı üzerine inceleme yapılmayan sahalardan birisi de Kıbrıs ağızlarıdır. Dr. Gürkan Gümüşatam, “*Kıbrıs Ağızlarında İyelik Eki Kökenli Şahıs Eklerinin Kullanım Alanları*” başlıklı yazısında Kıbrıs ağızlarında iyelik kökenli şahıs eklerinin üzerinde durmuş, bu eklerin şahıs zamiri kökenli eklerle yer değiştirmelerine ve bazı durumlarda ikili kullanımlarına dikkat çekmiştir.

Dr. Mehtap Alper, “*Hattat Mehmet Vasfî Efendi’nin ‘Hüsn-ü Hat’ Risâlesi ve Dil İncelemesi*” başlıklı yazısında Michigan Üniversitesinde bulunan Mehmet Vasfî Efendi ait bu yazmayı bilim dünyasına tanıtmakta ve eserin dil özelliklerini hakkında bilgi vermektedir.

“ZEITSCHRIFT FÜR DIE WELT DER TÜRKEN [ZfWT] (JOURNAL OF WORLD OF TURKS - TÜRKLERİN DÜNYASI DERGİSİ)”nin on birinci sayısının, Türk Dünyası ve Türklük Bilimi ile ilgilenen herkese ışık tutması en büyük temennimizdir. Okuyucularımızın, yazarlarımızın ve hakemlerimizin ilgi ve desteklerinin bizleri daha iyiye ve daha ileriye ulaştıracağından şüphemiz yoktur.

2012’ye veda ederken yeni yılın bütün dünyaya barış, huzur ve sağlık getirmesini dileyerek siz değerli okuyucularımızı 15 Nisan 2013 tarihinde yayımlanacak olan on ikinci sayımızda buluşmaya davet ediyoruz.

15. 12. 2012

Prof. Dr. Necati DEMİR

Editor in Chief